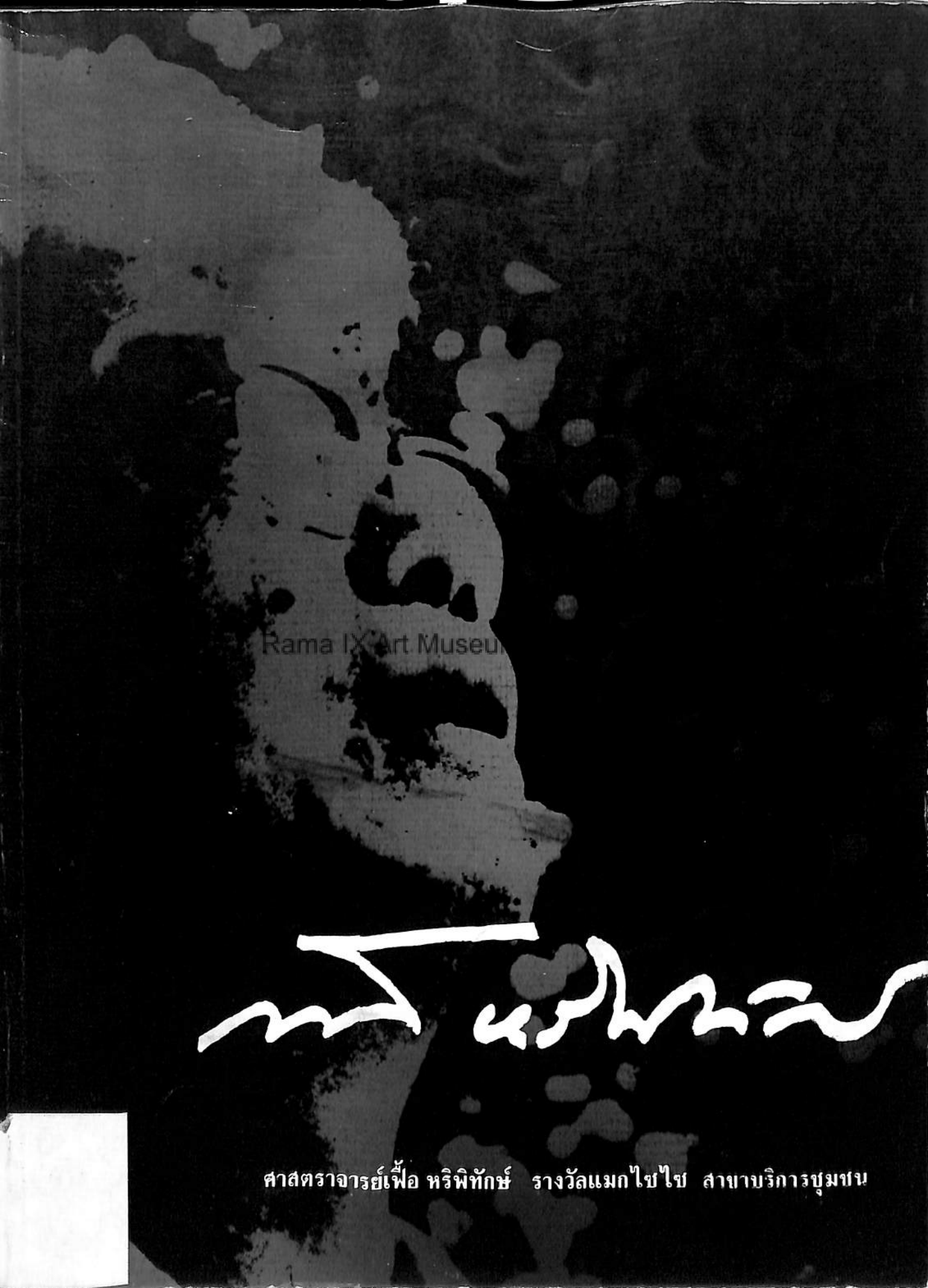

Rama IX Art Museum

ทศพร

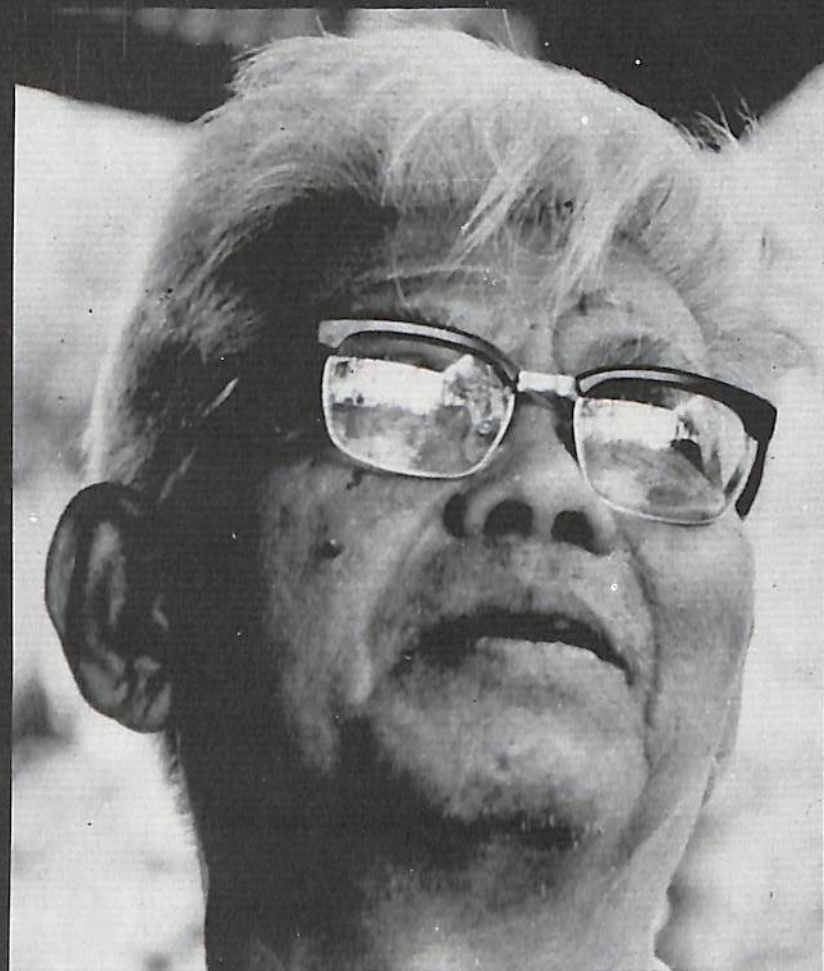
ศาสตราจารย์เพื่อ หริพิทักษ์ รางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน

Rama IX Art Museum Foundation

ศาสตราจารย์เฟื้อ หริพิทักษ์

ศาสตราจารย์เฟื้อ หริพิทักษ์

Rama IX Art Museum Foundation

Ramon Magsaysay Award Foundation
Ramon Magsaysay Center
Roxas Boulevard, Manila

PRESS RELEASE

August 2, 1983

Fua Hariphitak, veteran guardian of Thailand's classical artistic traditions, has been Elected to receive the 1983 Ramon Magsaysay Award for Public Service.

Prof. Fua is recognized for preserving and teaching a younger generation art forms that distinguish Thailand's unique graphic and architectural heritage.

Modernization and urbanization tend to blanket the past with asphalt and concrete. Often the artistic creativeness of Asia's ancient civilizations is submerged by glass-faced high rise offices and homes copied from Western magazines. Painting has suffered as the mass culture of affluent societies becomes dominant. Every year downtown Singapore, Jakarta or Makati become more alike. Peoples incline to lose their distinctive artistic expression and the world loses cultural uniqueness in an era of accelerating conformity.

Thailand's artistic heritage has roots that reach far back into the prehistory of this region of Asia. The kingdom of Nan Chao, That once ruled now Southwestern China and was ravaged by Mongol hordes in 1253, Provided the human stock to establish a new civilization at Sukhothai. War again devastated the great cultural complex and Thais shifted their kingdom's capital down the Chao Phraya River to Ayutthaya, From whence in 1792 it was transferred to nearby Bangkok. Over these centuries Sinicized art and architecture were reshaped by powerful indian and Khmer introductions and inspired by Buddhism, to give Thailand its historic identity.

Prof. Fua has made a life-long profession of seeking the origins of his national artistic tradition, Preserving it and through painting, restoration, writing and teaching, enlivening it with a future. Born near the banks of the muddy Chao Phraya in the then lush orchard Community of Thon Buri in 1910, he early became obsessed with capturing the essence of beauty in nature. Admitted to the first class of the School of Fine Arts of the Royal fine Arts Department, he was soon experimenting with numerous techniques of painting. Already he had mastered the drawing that is the grammar of all plastic art.

มูลนิธิหอศิลป์แห่งราชภัฏ
RAMA IX ART MUSEUM FOUNDATION
น.อ. ๖๓

Seeking insights to the inspiration for Thai art, Prof. Fua in 1940 accepted a scholarship to study at Visva-Bharati University at Santiniketan in Bengal India, founded by famed educator and poet Rabindranath Tagore. Interned by the British during World War II because of Thailand's alliance with Japan, he pursued studies of philosophy, Yoga and sculpture, despite suffering from malaria and anemia. Back in Thailand in 1946 his awakened appreciation of classical art prompted him to paint copies of old murals at Ayut-thaya, Sukhothai and Phetchaburi. Discovering their dilapidated state he found his life's mission in preserving this treasure for generations to come. Tropical humidity had severely weathered the tempura used in painting many murals. A professor of painting at Silpa-korn University after 1947, his students joined his search for enduring chemical paints which could be used by the Fine Arts Department for restoration. Graduate study in Italy in the late 1950S afforded additional expertise enhanced by observations in European galleries.

For the 1982 Rattanakosin Bicentennial celebration in Bangkok Prof. Fua undertook his crowning labor--restoration of the Buddhist monastery library, Ho Phra Trai Pidok, in Thon Buri. Named supervisor of this work in 1968, he recruited and directed craftsmen and painters from throughout the kingdom. Panels and doors were carefully carved true to the originals of two centuries ago. Some murals were restored by him others were redone and the entire library was renovated to become one of the architectural treasures of Southeast Asia.

Setting aside the prospect of a distinguished and lucrative career as an accomplished painter, Prof. Fua chose to devote his talents to restoring artistic values from the past and teaching students to share this concern, while writing to provoke Thais to think and ask questions about their civilization. Professionally and personally he has shunned popularity for performance. Beneficiaries are his fellow Thais whom he has helped realize that within their some 23,000 wats or temples are found many of their greatest national treasures.

BOARD OF TRUSTEES

บ้านปลายเนิน คลองเตย
1160 ถนนพระราม 4
วันที่ 4 สิงหาคม 2524

คุณเพื่อ ที่รัก

ขอแสดงความยินดีอย่างจริงใจที่
คุณได้รับเกียรติอย่างสูงจากต่างประเทศ
และเป็นจิตรกรคนแรกของประเทศไทย
ที่ได้รับรางวัลอันสูงส่งนี้ คุณเพื่อ ได้ทุ่ม
เทพลังงานและความคิดเพื่อประโยชน์
ส่วนรวมและประเทศชาติ โดยมีได้หวัง
ผลประโยชน์ตอบแทนเป็นตัวอย่างที่ดี
งาม และยังผลให้อนุชนรุ่นหลังได้รับ
แนวทางการรู้เพื่อการศึกษาศิลปะ
ประเพณีของชาติไทยต่อไป

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนไตร และ
ผลแห่งความดีงามที่คุณเพื่อได้บำเพ็ญ
เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม จงดลบันดาล
ให้คุณเพื่อได้รับความสุข ความเจริญ
เป็นมิ่งขวัญของประเทศชาติและอนุชน
ของเราต่อไป ชั่วกาลนาน

ด้วยความรักและนับถือ

จิตรพงศ์

82/1 ซอยนาครบำรุง ถนนบำรุงเมือง

กรุงเทพ ฯ 10100

12 สิงหาคม 2526

Rama IX Art Museum Foundation

ขอประทานกราบทูล ท่านศาสตราจารย์หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์
ทรงทราบฝ่าพระบาท

เกล้ากระหม่อมปลาบปลื้มปิติเป็นที่สุด เมื่อได้รับลายพระหัตถ์ของฝ่าพระบาท สิ่งแรกที่
เกล้ากระหม่อมระลึกถึง เมื่อได้รับทราบข่าวในเรื่องราวเวลานั้นคือ พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ด้วยพระนิพนธ์ของพระองค์ท่านที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรม
ไทย มีส่วนสำคัญยิ่ง ก่อให้ทัศนคติของเกล้ากระหม่อมอันมีต่อศิลปวัฒนธรรมไทยกระจำจรัส
ขึ้น เป็นผลให้เกล้ากระหม่อมหันมาสนใจในเรื่องศิลปะไทยอย่างจริงจัง นับแต่กลับจากอินเดีย
ที่สำคัญยิ่งสำหรับเกล้ากระหม่อม ในชั้นดำเนินงานอนุรักษ์บูรณะงานการค้นคว้า ก็ได้ฟังพระบารมี
ของฝ่าพระบาทมานานัปการ เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูงซึ่งเกล้ากระหม่อมสำนึกอยู่โดย
ตลอด

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จงได้ปกป้องรักษาฝ่าพระบาท
ขอให้พระพลานามัยทรงสมบูรณ์และแข็งแรง พระชนมพรรษาอย่างยืนนาน ปราศจากพระโรค
พาธและอุปัทวันตรายใด ๆ ขอทรงพระเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นเทอญฯ

ควรมิควรประการใดสุดแต่จะโปรด

เกล้ากระหม่อม

หม่อมเจ้ายาใจ จิตรพงศ์

University of Fine Arts.
Fine Arts Department,
Bangkok, Thailand.

20th May 1954.

TO, WHOM IT MAY COMCERN

I here by certify that Nai Fua Hariphitak is my best painter-pupil endowed with a rare gift for art and an artist who has devoted himself exclusively to his art and to the study of our traditional artistic patrimony.

After years of studies in Bangkok, Nai Fua Hariphitak went in the year 1941 to India to develop his knowledge in art and after having frequented the Indian artistic center of Santiniketan he returned to Siam in the year 1947. In the same year he joined the University of Fine Arts (attached to the Fine Arts Department) as instructor of history of art and Painting. Besides his teaching activity, Nai Fua carried on research work of old traditional Thai art.

In the National Exhibition of Art held on Febuary/March 1949 at the Fine Arts Department, Nai Fua Hariphitak Exhibited five Paintings, one of which was rewarded with a gold medal (first prize)

Both for artistic qualities and for enthusiasm and faith in his art, Nai Fua Hariphitak may be recommended as one of the best Siamese artists of our time.

(Prof. C. Feroci (Nai Silpa Bhirasri)
Dean of the University of Fine Arts
(section of Sculpture and Painting)

ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี

ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับการแสดงงานจิตรกรรม ภาพเขียนสีและภาพวาดด้วยเส้นของนายเพื่อ หริพิทักษ์ นั้น ความทรงจำของข้าพเจ้าย้อนหลังไปยี่สิบห้าปีที่แล้วมาเมื่อได้มีการก่อตั้งโรงเรียนประณีตศิลปกรรมขึ้น ณ กรมศิลปากร เพื่อความมุ่งหมายที่จะฝึกฝนเด็กไทยให้มีความชำนาญในงานจิตรกรรมและประติมากรรมได้มีนักเรียนช่างหนุ่ม ๆ ประมาณสิบคนซึ่งได้ศึกษาความรู้ศิลปะเบื้องต้นมาแล้วจากโรงเรียนเพาะช่าง มาศึกษาต่อยังโรงเรียนประณีตศิลปกรรม ในสมัยก่อนนั้นยังไม่มีสิ่งสนุกสนานเพลิดเพลินมากมายนักซึ่งจะทำให้จิตใจวอกแวก และทุกคนก็มีความขยันหมั่นเพียรทำงานประกวดประชันเพื่อให้ได้งานดีกว่ากัน

เพื่อ หริพิทักษ์ เป็นผู้ที่รวมอยู่

ในหมู่นักเรียนช่างคณะนี้ และเป็นผู้ที่ไม่ชอบอยู่ในกรอบข้อบังคับของสถานศึกษานัก แม้เขาจะเป็นคนที่เคารพต่อกฎและไม่เคยร่ำร้องอะไร ก็ยังเห็นได้ว่าเขาไม่สบายใจเลยที่จะต้องปฏิบัติตามให้อยู่ในวินัยของสถานศึกษา ศิลปะ โดยส่วนตัวข้าพเจ้านั้นได้พยายามอย่างที่สุดที่จะหลีกเลี่ยงสิ่งซึ่งเป็นการขัดแย้งต่อคุณลักษณะเฉพาะตนของเพื่อหนุ่ม เขาได้ทำการฝึกฝนทดลองเทคนิคของงานจิตรกรรมหลายประเภทด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อค้นหาว่าเทคนิคใดจะเหมาะสมกับธรรมชาติของเขา เขาเป็นคนกระหายใคร่เรียนและสิ่งใดที่เขาเรียนก็เรียนด้วยใจจริง.

สิ่งที่โน้มน้าวให้ข้าพเจ้าชื่นชมเขายิ่งขึ้นคือภาพวาดด้วยเส้นอันพิสดารหาตัวจับได้ยาก และโดยเหตุที่ว่า การวาดด้วยเส้นเป็นไวชากรณ์ของศิลปะประเภทจิตรกรรมประติมากรรม ดังนั้นข้าพเจ้าจึงมั่นใจว่า วันหนึ่งเด็กหนุ่มผู้นี้จะกลาย

เป็นศิลปินที่แท้จริงขึ้นมาได้.

เป็นสิ่งแน่นอนว่าในระยะเวลาที่ฝึกฝนศิลปะนั้นแบบงานศิลปะของเพื่อจัดเข้าอยู่ในลัทธิ "อิมเพรสชันนิสม์" คำว่า "อิมเพรสชันนิสม์" นั้น "ไม่ควรเข้าใจไปว่าเป็นการเอาอย่างสกุลช่างฝ่ายอิมเพรสชันนิสม์ของยุโรป "อิมเพรสชันนิสม์" หมายถึงการถ่ายทอดความรู้สึกประทับใจของศิลปินที่ได้รับจากธรรมชาติ จากวัตถุหรือสิ่งใดก็ตามแล้วบันทึกลงไปอยู่ในเส้นในสีหรือใน ปริมาตรอันเป็นปึกแผ่น ความประทับใจนี้เป็นส่วนตัวโดยแท้ ฉะนั้นเองงานที่แสดงออกอย่างประทับใจของศิลปินแต่ละคนจึงไม่มีสิ่งใดเกี่ยวข้องกับผลงานภาพถ่ายเลย งานของศิลปินนั้นสะท้อนให้เห็นถึงอารมณ์ส่วนบุคคลดั่งนั้นลัทธิอิมเพรสชันนิสม์จึงหมายถึงการแสดงออกต่อสิ่งที่เราเห็นอย่างจริงใจ และก็เช่นกันต่อสิ่งที่เรารู้สึกโดยปราศจากความคิดทางด้านพุทธิปัญญาเข้ามาแทรกแซง.

บรรดางานเขียน ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพเหมือนและอื่น ๆ ของเฟื้อในสมัยแรกเหลืออยู่เพียงภาพเหมือนสองภาพเท่านั้น ภาพหนึ่งเขียนด้วยสีน้ำมัน อีกภาพหนึ่งด้วยสีชอล์ค นอกนั้นถูกบอมบ์ระเบิดเสียหายไปหมดสิ้นเมื่อคราวสงครามโลกครั้งที่สอง.

ขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประณีตศิลปกรรมนั้น เพื่อได้มีโอกาสเรียนประวัติศาสตร์ศิลปะของอินเดียด้วย ซึ่งทำให้เขาใฝ่ฝันที่จะไปอินเดีย ด้วยเหตุนี้เองในปี พ.ศ. 2483 ศิลปินหนุ่มของเราก็ได้เดินทางไปยังประเทศอินเดีย เพื่อศึกษาศิลปะตามความปรารถนาอันแรงกล้าของเขา เมื่อไปถึงก็ได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยวิศวะการะดิ ณ สัน-ดินิเกตัน และในท่ามกลางแหล่งพุทธิปัญญา

นั่นเอง ความหลงใหลใฝ่ฝันของเฟื้อที่มีต่อศิลปก็ยิ่งทวีความแรงกล้าขึ้นทุกที เขาบูชางานศิลปะโบราณชั้นครูของอินเดียและนับเป็นครั้งแรกที่เขาได้ตระหนักถึงคุณค่าในศิลปะโบราณอันเป็นมรดกตกทอดของแต่ละชาติ ความคิดเห็นเช่นนี้จึงได้บังเกิดผลขึ้นเมื่อเฟื้อได้กลับมาเมืองไทย.

ความสามารถทางศิลปะของศิลปินหนุ่มของเราได้รับความยกย่องสรรเสริญจากจิตรกรอินเดียอันมีชื่อ คือท่านนันทาลาโบส ซึ่งเป็นอาจารย์ใหญ่แห่งสถานศึกษาของศิลปะของมหาวิทยาลัยวิศวะการะดิ.

เป็นที่น่าเสียดายว่าผลที่ได้จากการเยือนประเทศอินเดียของเฟื้อจำต้องสะดุดหยุดลงเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองได้อุบัติขึ้น ศิลปินของเราได้ถูกคุมตัวอยู่ในค่ายกักกันร่วมกับพวกญี่ปุ่นซึ่งบางคนเป็นจิตรกร ในระหว่างนี้เฟื้อเกิดป่วยไข้เนื่องจากโรคมะเร็งและโลหิตจาง แม้กระนั้นเฟื้อก็มิได้หยุดยั้งการทำงานศิลปะ โดยที่เฟื้อสนใจในปรัชญาของอินเดีย จึงได้ใช้เวลาส่วนหนึ่งของชีวิตศึกษาโยคะ ศาสตร์และชั้นชมธรรมชาติ.

ด้วยสีน้ำที่เหลืออยู่ไม่กี่หลอดและกระดาษแผ่นเล็ก ๆ เขาได้เขียนภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเขา จากภาพเหล่านั้นเขาได้ประกอบภาพเขียนสีขนาดย่อม ๆ เป็นหมู่ผู้หญิงและเด็กญี่ปุ่น รูปหมู่นี้ประธานเข้าด้วยกันในปริมาตรอันเป็นหลักสำคัญของภาพ แต่ละรูปอยู่ในความเป็นปึกแผ่นอันสวยงาม ประสิทธิภาพของสีสว่างซึ่งบังเกิดจากสีฟ้ากิโมโนอันสดสวยนั้นช่างน่าดูยิ่ง เป็นที่นี้เสียดยาวว่าภาพองค์ประกอบชิ้นนี้จะโดยเหตุผลประการใดก็ตามที่ มิได้ขยายใหญ่ดัง

เช่นที่เฟื้อได้ตั้งใจไว้ หากขยายใหญ่ได้ก็จะเป็นงานศิลปกรรมที่วิจิตรชิ้นหนึ่ง ทั้งจะเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมให้ศิลปินทั้งหลายกระทำงานจิตรกรรมที่มีค่าสำคัญเช่นนั้นบ้าง ภาพเขียนชิ้นเล็กนี้รวมกับภาพ สวนดอกไม้ ได้รับรางวัลที่หนึ่งและที่สองในการประกวดซึ่งจัดให้มีขึ้นโดยคณะศิลปินแห่งค่ายกักกัน.

ในปี พ.ศ. 2489 เฟื้อได้เดินทางกลับมายังประเทศไทย และเนื่องจากความรู้สึกชื่นชมที่มีต่อศิลปะโบราณในขณะที่เขาพำนักอยู่ในอินเดียนั้นเอง ได้กระตุ้นเตือนให้เขาคัดลอกภาพเขียนสีบนฝาผนังโบราณของอยุธยา สุโขทัย และเพชรบุรี ซึ่งตกอยู่ในสภาพเสียหายไม่ได้รับการบำรุงรักษาที่ถูกต้องตามวิธีการอันสูญสลายไปในเร็ววันได้ในเวลานั้นไม่มีผู้ใดหรือกัณ้อยเต็มทีที่คิดว่า งานคัดลอกควรกระทำ ปัจจุบันนี้ทุกคนต่างก็เห็นความสำคัญของงานคัดลอกภาพเขียนโบราณซึ่งสูญหายไปในช่วงสิบปีที่แล้วมาของศิลปินผู้นี้.

ในปี พ.ศ. 2491 ทางราชการได้นำงานคัดลอกภาพเขียนโบราณของเฟื้อ พร้อมด้วยศิลปวัตถุโบราณและปัจจุบันของไทยไปแสดงในกรุงลอนดอน ณ สถานทูตไทยภายใต้ความอุปถัมภ์ของท่านอัครราชทูตดิเรก ชัยนาม ต่อมาในปี 2495 ก็ได้มีการแสดงงานคัดลอกภาพเขียนสีโบราณ ณ กรมศิลปากรอีกครั้งหนึ่ง.

จากปี พ.ศ. 2490 ถึงปี พ.ศ. 2497 งานในหน้าที่ของเฟื้อแยกออกได้สองสถาน คือการสอนวิชาจิตรกรรมในมหาวิทยาลัยศิลปากร และการปฏิบัติงานจิตรกรรมซึ่งส่งเข้าแสดงในงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติใน

กรุงเทพฯ ด้วยงานจิตรกรรมเหล่านี้ ได้รับรางวัลเหรียญทองคำในปี พ.ศ. 2492, 2493, 2500 ตามกฎของการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ จากนั้นเองเฟื้อได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินชั้นเยี่ยมของเมืองไทยผู้หนึ่ง.

ในปี พ.ศ. 2497 เฟื้อได้รับทุนการศึกษาจากรัฐบาลอิตาลีไปศึกษาศิลปกรรมต่อ ณ ประเทศอิตาลีมีกำหนดสองปี นี่เองเป็นเวลาที่เขาได้แสดงให้เห็นถึงสมรรถภาพอันยิ่งใหญ่ของเฟื้อในการทำงานศิลปะ ภาพเขียนสีและภาพวาดด้วยเส้นจำนวนมากกว่าร้อยชิ้นสร้างขึ้นด้วยฝีมือของศิลปินของเรา งานของเขาเรียกร้องความสนใจจากซินญอร์ ออปโป ศาสตราจารย์ฝ่ายจิตรกรรมแห่งสถานศึกษา ศิลปะของโรม ศาสตราจารย์ผู้นี้ได้เห็นคุณภาพอันสูงส่งแห่งความเป็นศิลปินไทยโดยแท้จริงอันมีอยู่ในตัวเฟื้อ.

ส่วนใหญ่ของภาพเขียนสีและภาพวาดด้วยเส้นซึ่งเฟื้อกระทำในอิตาลีนั้น ได้ถ่ายทอดความรู้สึกประทับใจที่เฟื้อได้รับจากธรรมชาติหรือจากสิ่งใด ๆ ก็ดี ออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด ผู้ที่ได้ชมงานศิลปกรรมเหล่านี้มีอาจดเว้นความรู้สึกชื่นชมในความวิริยะอุตสาหะ ซึ่งเฟื้อได้มีอยู่ต่องานของเขาด้วยความจริงใจอย่างสุดซึ่งปราศจากซึ่งความคิดที่จะกระทำสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ อย่างไม่มีเหตุผล อันเป็นสิ่งร้ายต่อชีวิตทางด้านพุทธิปัญญาโดยทั่วไปในโลกปัจจุบันนี้.

พูดถึงภาพทิวทัศน์ของเกาะคาปรินัน เราอาจชื่นชมแสงสว่างสดใส ซึ่งเป็นสิ่งโดยเฉพาะของเกาะนี้ได้ มีวันที่แสงสว่างนี้แรงกล้าจนดูจะความเข้มข้นของสีทั้งหมดปลดปล่อยไปในช่วงของบรรยากาศอันรุ่งโรจน์

ฉะนั้น.

ภาพเขียนระยะแรกของเฟื้อในอิตาลีนั้น สังเกตได้ว่ายังมีความลึกลับไม่แน่ใจนัก เขาได้รับความชื่นชมจากผลงานของธรรมชาติ จากแสงสีจนไม่กล้าแสดงออกซึ่งความรู้สึกอย่างมีชีวิตชีวา แต่ต่อมาก็ข่มอารมณ์ได้ เขาจึงบรรยายเพลงอันบรรเจิดของธรรมชาติลงไปบนแผ่นผ้าใบ ด้วยความมานะอันเป็นคุณสมบัติประจำตัว.

จุดหมายปลายทางของเฟื้อสำหรับการแสดงออกของผลงานอย่างลึกซึ้งนั้น ได้ก่อให้เกิดผลการทดลองในสิ่งซึ่งเราเรียกกันว่า ลัทธิ "คิวบิสม์" ขึ้นแก่เขา หรือถ้าจะพูดให้เหมาะก็คือ แบบแผนศิลปะอันหนึ่งซึ่งแสดงออกแห่งประสิทธิภาพของแสงและสีอันฉาบฉวยอยู่บนวัตถุสิ่งหนึ่งตัดผ่านซึ่งกันและกัน ทำให้บังเกิดการเปลี่ยนรูปจริงขึ้นในขณะนั้น ย่อมเป็นสิ่งแน่ว่า ในเมืองไทยนั้น ประชาชนยังไม่คุ้นกับศิลปะประเภทนี้นัก แต่ความจริงแล้วศิลปะประเภทนี้มีคุณสมบัติที่ดีวิจิตรและไม่ไร้สิ่งกระทำกันไม่ได้โดยผิวเผิน งานจิตรกรรมของเฟื้อตามแบบแผนนี้ (คิวบิสม์) ข้าพเจ้าชอบรูปผู้หญิงเปลือย มากกว่าอันใด รูปนี้มีวรรณะสีเขียว ได้เคยนำออกแสดง ณ หอศิลปะแห่งชาติเมื่อปีกลาย เมื่องานของเขาเป็นอิสระไม่เกี่ยวกับเหตุผลของความคิดอันได้มาจากด้านพุทธปัญญาใด ๆ เป็นพิเศษ โดยเฉพาะข้าพเจ้าชอบภาพวาดด้วยเส้นอันสวยงามของเขามาก จากภาพวาดด้วยเส้นนี้เอง ไม่ว่าใครก็ตามที่นิยมชมชื่นในศิลปะย่อมบังเกิดความจับใจจากพลังงานของเฟื้อ กล้องถ่ายรูปหรือเครื่องมือแมคคานิกส์ใด ๆ ก็ดีก็มีอาจจะถ่ายทอดธาตุแท้ของจักรวาลอันมอง

ไม่เห็น ธาตุแท้อันเป็นคุณสมบัติสำคัญในงานของศิลปะ ซึ่งเร้าอารมณ์หรือสร้างมโนภาพอันสูงส่งให้แก่เราได้เช่นนี้เลยจากภาพวาดด้วยเส้นเหล่านี้เอง จึงเป็นการยากที่จะอธิบายว่า ศิลปะคืออะไร? เพียงเส้นสองสามเส้น สีไม่กี่สี ประสิทธิภาพทางน้ำหนักอ่อนแก่เพียงไม่กี่น้ำหนัก ก็อาจสร้างความรู้สึกรู้สึกให้เรายังเกิดความสนุกสนานยินดีหรือโศกเศร้าเสียใจ บังเกิดความสงบหรือความมีชีวิตได้ ย่อมเป็นของแน่ว่า ความรู้สึกสะท้อนอารมณ์เหล่านี้ย่อมแตกต่างกันไปตามธรรมชาติของแต่ละบุคคล เพราะแต่ละคนนั้นมีความรู้สึกสะท้อนออกไม่เหมือนกัน ยกตัวอย่างเช่นตัวข้าพเจ้าเอง ขณะที่ดูภาพ ถนนสายหนึ่งในเมืองฟลอเรนซ์ ซึ่งวาดด้วยเส้นปากกาอันสวยงาม วิญญาณข้าพเจ้าก็ล่องลอยไปสู่โลกแห่งความฝันอันเปล่าเปลี่ยว บังเกิดความรู้สึกสงบอย่างบริสุทธิ์ ตรงกันข้าม ภาพสถานที่เจมินันมอนด์และวิหารแห่งเมืองฟลอเรนซ์ ซึ่งเขียนอย่างกล้ารุนแรงด้วยพู่กันนั้น มีอำนาจให้ข้าพเจ้ารู้สึกสะท้อนใจว่า ชีวิตเรานี้ตกอยู่ในความจริงอันหนึ่ง ซึ่งเต็มไปด้วยความรวดเร็วสับสนอลหม่าน.

การที่เราจะชื่นชมศิลปะนั้น จำต้องสลัดตัวของเรากออกไปนอกวงของการเนรมิตของศิลปินเสียก่อนอย่างไรก็ดี ในกรณีของเฟื้อส่วนใหญ่ที่สร้างขึ้นในอิตาลีนั้น เราต้องปล่อยให้เขาเป็นผู้กำหนดไปเยือนกรุงเวนิซ โรม ปิซ่า ฟลอเรนซ์ฯ และฟังเพลงซึ่งสะท้อนออกแห่งวิญญาณอันคลุกเคล้าอยู่กับความงามความเร้นลับและความฝันของเขา.

ศิลป์ พีระศรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร

